

Nr 314.

Av herr **Bagge m. fl.**, om anslag till byggande av enklare utfartsvägar för isolerade gårdar i de fyra nordligaste länen.

I denna motion ämna vi, under hänvisning till vår huvudmotion angående Norrland (A. K. nr 305), beröra ett kommunikationsproblem av vikt för Norrlands glesa bebyggelse.

Många jordbrukare i de fyra norrländska länen avlägset liggande bygder och särskilt då i lappmarken sakna ännu farbar utfartsväg. En gård eller by kan ligga så isolerad att ägarna icke kunna förmå tillgodogöra sig stats- och landstingsbidrag till byggande av utfartsvägar, enär denna vägtyp ställer sig alltför kostsam. Gården eller byn kan icke heller påräkna bidrag från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till nybyggesvägar, enär bebyggelse redan finnes. Otvivelaktigt behöves det en särskild vägtyp, ett slags enklare utfartsvägar, för att avhjälpa de kommunikationsbehov, som dylika isolerade jordbruk ha. I Västerbottens län har man sökt avhjälpa detta behov genom att under namn av »enkronasvägar» bygga utfartsvägar med av Kungl. Maj:t anvisade medel. Länsstyrelsen har fått fördela statsbidraget till dessa vägarbeten, vilka så gott som alltid utförts av den vägbehövande jordbrukaren själv. Bidraget har utgjort en krona per sträckmeter, varjämte visst tillägg utgått vid brobyggen. Vägarne äro mycket anspråkslöst tilltagna men de möjliggöra dock för jordbrukaren att komma fram ej blott med häst och vagn utan också tilläventyrs med bil. Tack vare dessa vägbyggen ha åtskilliga jordbrukare fått förbindelse med bl. a. mejerier och därigenom kunnat öka sitt jordbruks räntabilitet. Den allmänna betydelsen för dem att på detta sätt komma i närmare kontakt med den tätare bebyggelsen kan näppeligen mätas.

De så gynnsamt utfallna försöken i Västerbottens län synas oss mana till efterföljd. Behovet av enklare utfartsvägar är ännu alls ej tillgodosett i Västerbottens län, och samma behov av utfart föreligger för många isolerade gårdar främst i Norrbottens län men även i Jämtlands län och, ehuru i ringare utsträckning, i Västernorrlands län. Utan statens stöd kan detta behov ej täckas, och ett särskilt anslag bör därför enligt vår mening uppföras under nionde huvudtiteln, lämpligen under rubrik enklare utfartsvägar för isolerade gårdar. Vid fastställandet av denna vägtyp bör, i anslutning till Västerbottensmönstret, gälla, att endast avlägset liggande, isolerade gårdar kunna ifrågakomma för statsbidrag samt att vägföretagets natur varken kan inordnas under vanliga utfartsvägar eller nybyggesvägar. Medel från anslaget böra ställas till de fyra länsstyrelsernas förfogande, vilka efter prövning av behovet skola äga utlämna bidrag. En stor frihet åt länsstyrelserna synes härvid böra medgivas, icke minst därför att det kan vara önskligt att an-

vända dessa medel för att utfylla lokala sysselsättningsbehov. I fråga om bidragets storlek per sträckmeter förutsätta vi att Kungl. Maj:t — i händelse av bifall till vår motion — före utfärdandet av direktiv angående anslagets disponerande härom företar en närmare undersökning.

Vi tveka icke att omedelbart föreslå uppförandet av ett nytt anslag i driftsbudgeten för detta ändamål, förslagsvis satt till 250,000 kronor. Anslaget bör erhålla karaktären av reservationsanslag. Som lämplig fördelning på de fyra länen vilja vi ange: Norrbottens län 100,000, Västerbottens län 85,000, Jämtlands län 55,000 och Västernorrlands län 10,000 kronor. Givetvis gör denna uppdelning endast anspråk på att vara förslag till fördelning.

Vi hemställa alltså,

att riksdagen under nionde huvudtiteln måtte uppföra ett nytt reservationsanslag, förslagsvis benämnt anslag till byggande av enklare utfartsvägar för isolerade gårdar, uppgående till 250,000 kronor och avseende att i enlighet med vad i motiveringen sagts utgå till de fyra nordligaste länen.

Stockholm den 23 januari 1938.

Gösta Bagge.

Karl Magnusson.

Martin Skoglund.

Erik Nylander.

Ivar Anderson.

Gunnar Persson.

R. Lundqvist.

Torgil G. von Seth.